

Tato práce se snaží být příspěvkem k rozšíření diskuze o příčinách a průběhu etnopolitické mobilizace, která vedla k etnickým konfliktům a následným změnám v politické organizaci kavkazského regionu. Má vytknuta dva hlavní cíle:

(1) analýzu vlivu geografických, historických, demografických a socioekonomických faktorů, které vedly k růstu etnopolitické mobilizace a vzniku konfliktů na Kavkaze na přelomu 80. a 90. let 20. století;

(2) nalezení rozdílů mezi zkoumanými politickými jednotkami, které by vysvětlily různou intenzitu etnopolitické mobilizace a potvrdily by makroregionální diferenciaci mezi Severním a Jižním Kavkazem.

Práce se skládá ze tří metodicky odlišných částí. První část se zabývá historickou analýzou událostí spojených s ruskou kolonizací Kavkazu a sovětizací kavkazské společnosti. Zvláštní kapitolu tvoří analýza samotné etnopolitické mobilizace národů, probíhající s různou intenzitou v poslední fázi existence Sovětského svazu. Druhá část je statistická analýza, kdy jsou vybraná data za historické, demografické a socioekonomické charakteristiky kavkazských národů testována jako vysvětlující (nezávislé) proměnné pomocí korelačních a regresních analýz. Cílem je tak dokumentovat jednak vztahy mezi charakteristikami, jednak jejich vliv na závislou proměnnou, tj. intenzitu etnopolitické mobilizace. Poslední část práce spočívá v analýze geografické distribuce jednotlivých faktorů v kavkazských entitách s cílem odhalit specifika, která mohla dále determinovat jejich politický vývoj během desintegrace SSSR (od autonomizace po separatismus) a intenzitu politické mobilizace.

Zobecněním výsledků lze konstatovat, že kavkazský region zůstane i nadále politicky extrémně nestabilní oblastí. Za prvé zde působí již více jak dekádu zakonzervované etnické konflikty, jež se staly novými národními traumaty. Za druhé je pravděpodobné, že budou dále pokračovat společenské modernizační procesy, které povedou k stabilizaci a konsolidaci národů, dosud stále značně fragmentovaných dle rodového a klanového klíče. Také je pravděpodobné, že zvláště u muslimských národů bude pokračovat demografický růst, jenž povede k většímu tlaku na omezené ekonomické zdroje a tím i k větší etnické konkurenci. Za třetí zde působí „znovuzrozená“ ruská národnostní politika a geopolitika, jejíž odvěkou charakteristikou je politický centralismus. Nicméně jakékoliv další oslabení Ruska bude znamenat nový pokus o emancipaci kavkazských národů jak vůči impériu, tak vůči sobě navzájem.